

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Мянгад сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2022/10/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Ховд аймаг
2022 он

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар
Утас: 70433061
Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn
Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн
Утас: 70432545
Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn
Аудитор: Д.Балжинням
Утас: 70432545
цахим хаяг: baljinyamd@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	3
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	3
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	4
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	11
3. Аудитын тайлан.....	15
3.1 Ерөнхий зүйл.....	15
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	16
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	17
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	18
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	21
3.8 Аудитын гол асуудал	21
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	21
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	21
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	21
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	22
4. Аудитын илрүүлэлт	22
4.1 Залруулсан алдаа.....	Error! Bookmark not defined.
4.2 Төлбөрийн акт.....	Error! Bookmark not defined.
4.3 Албан шаардлага	
4.4 Зөвлөмж	Error! Bookmark not defined.
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	Error! Bookmark not defined.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
НА	Нотлох ажил
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
УТХО	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
БСУГ	Боловсрол соёл урлагийн газар
СӨБ	Сургуулийн өмнөх боловсрол
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль

Хүснэгтийн товъёг

№	Тайлбар	Хуудасны дугаар
Хүснэгт -1	Санхүүгийн байдлын тайлан	17
Хүснэгт -2	Авлагын үлдэгдэл	17
Хүснэгт -3	Төсвийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэл	19
Хүснэгт -4	Татварын орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл	20
Хүснэгт -5	Аудитад хамрагдсан байгууллагын алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	22
Хүснэгт -6	Түүвэрт хамрагдсан байгууллагын алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	26

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	590,745,322.41	663,800,724.36
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	59,284,985.07	78,416,398.93
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	59,284,985.07	78,416,398.93
31210	Төгрөг	59,284,985.07	78,416,398.93
31211	Төрийн сангийн харилцах	59,266,681.24	78,394,888.85
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	18,303.83	21,510.08
33	АВЛАГА	282,450,662.97	270,489,333.33
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	9,582,066.87	4,638,706.61
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	85,000.00	26,728,000.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	1,241,042.00	50,000.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	11,583,190.00	12,131,195.00
33500	Бусад авлага	40,351,046.01	20,736,794.72
33510	Байгууллагаас авах авлага	33,282,274.81	13,876,651.52
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	7,068,771.20	6,860,143.20
33600	Зээлийн авлага	219,533,847.00	206,204,637.00
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	219,533,847.00	206,204,637.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	219,533,847.00	206,204,637.00
34	УРЬДЧИЛГАА	38,500,000.00	55,588,300.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	38,500,000.00	55,588,300.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	210,509,674.37	259,306,692.10
35100	Түүхий эд материал	92,403,768.19	103,144,549.19
35110	Тусгай зориулалттай материал	83,206,345.19	85,090,345.19
35130	Эм боох материал	9,197,423.00	18,054,204.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	0.00	1.00
35400	Хангамжийн материал	118,105,906.18	121,260,141.91
35410	Бичиг хэргийн материал	1,087,300.00	970,500.00
35420	Аж ахуйн материал	101,585,929.03	106,774,531.36
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	4,382,500.00	3,595,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	180,317.55	186,317.55
35460	Хүнсний материал	5,980,082.60	4,844,016.00
35470	Бусад хангамжийн материал	4,889,777.00	4,889,777.00
35600	Мал амьтад	0.00	34,902,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,357,456,037.62	6,437,968,396.41
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,357,456,037.62	6,437,968,396.41
39200	Биет хөрөнгө	5,215,699,337.62	6,292,799,196.41
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,286,938,687.08	6,051,589,976.04
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-948,374,883.24	-734,259,332.02
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	150,868,466.00	175,194,666.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-76,025,851.46	-80,879,898.78
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	546,230,021.67	597,059,750.78
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-409,088,098.20	-421,457,289.82
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	387,677,275.23	367,265,053.72
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-196,447,933.86	-190,483,461.39
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	364,205,485.00	432,103,735.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,068,229.40	-20,278,503.72
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	4,450,000.00	4,450,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	59,800,000.00	74,780,479.00

39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,498,333.20	-8,996,666.40
39217	Ном	52,032,732.00	46,710,688.00
39300	Биет бус хөрөнгө	141,756,700.00	145,169,200.00
39301	Програм хангамж	3,746,590.00	7,346,590.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,184,090.00	-3,371,590.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	141,194,200.00	141,194,200.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	5,948,201,360.03	7,101,769,120.77
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	2,822,436.09	47,198,103.55
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,822,436.09	47,198,103.55
41300	Өглөг	2,822,436.09	47,198,103.55
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,518,526.09	1,398,252.50
41360	Бусад өглөг	1,303,910.00	45,799,851.05
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	601,219.40	43,304,276.97
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	635,301.60	2,186,507.08
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	67,389.00	309,067.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	5,945,378,923.94	7,054,571,017.22
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5,945,378,923.94	7,054,571,017.22
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,472,279,414.70	2,472,279,414.70
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,296,798,292.23	2,443,669,951.15
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	476,276,232.12	1,587,057,309.45
51220	Тайлант үеийн үр дүн	820,522,060.11	856,612,641.70
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,176,301,217.01	2,138,621,651.37
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	5,948,201,360.03	7,101,769,120.77

2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,399,200,316.63	3,846,375,219.61
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	67,883,950.67	127,546,016.61
110	Орлогын албан татвар	49,992,555.27	42,052,670.61
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	49,992,555.27	42,052,670.61
110002	Үйл ажиллагааны орлого	29,014,851.18	3,554,260.00
110003	Хөрөнгийн орлого	15,868,407.78	17,832,672.55
110008	Шууд бус орлого	5,109,296.31	20,665,738.06
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,148,000.00	51,451,500.00
113002	Бууны албан татвар	1,148,000.00	1,494,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.00	49,957,500.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	16,743,395.40	34,041,846.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	10,045,131.00	22,922,150.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,421,030.00	1,368,150.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	7,338,600.00	18,144,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,285,501.00	3,410,000.00
1181	Газрын төлбөр	2,069,976.00	4,201,774.00
118101	Газрын төлбөр	2,069,976.00	4,201,774.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	4,628,288.40	6,917,922.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	1,302,950.00	768,452.00

118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	2,311,338.40	4,385,720.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,014,000.00	1,763,750.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,007,730,725.76	1,112,829,145.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,007,730,725.76	1,112,829,145.00
120003	Торгуулийн орлого	8,075,162.40	15,140,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,724,500.00	3,430,843.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,160,500.00	400,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,564,000.00	3,030,843.00
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	32,397,653.00	27,951,607.00
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	32,656,135.98	28,644,025.44
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	914,262,205.91	1,080,037,654.44
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	80,927,340.43	14,913,066.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,323,585,640.20	2,606,000,058.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,547,843,400.00	1,589,329,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,547,843,400.00	1,589,329,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	228,085,571.00	193,909,519.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	24,438,502.00	92,441,519.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.00	373,000.00
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	0.00	101,095,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,510,955,401.20	786,218,981.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	674,955,900.00	645,122,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	112,336,400.00	141,096,781.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	36,701,268.00	36,542,058.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	36,701,268.00	36,542,058.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,574,511,589.44	2,984,036,996.23
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,574,511,589.44	2,984,036,996.23
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,724,842,827.36	2,864,349,731.05
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,546,565,704.15	1,640,621,661.02
210101	Үндсэн цалин	1,147,175,419.85	1,183,606,227.67
210102	Нэмэгдэл	310,885,779.30	370,079,967.47
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,336,000.00	5,088,998.80
210104	Урамшуулал	82,168,505.00	81,846,467.08
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	191,212,210.89	209,833,003.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	179,647,110.89	146,883,229.85

210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,891,200.00	15,830,076.11
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,313,000.00	11,476,122.38
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	578,300.00	2,861,865.47
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,782,600.00	32,781,710.18
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	237,684,464.24	266,846,677.48
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,682,396.30	12,116,030.08
210302	Түлш, халаалт	181,578,437.94	228,143,060.40
210303	Цэвэр, бохир ус	28,423,630.00	26,587,587.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	192,955,339.88	242,475,931.11
210401	Бичиг хэрэг	8,187,274.00	10,648,743.44
210402	Тээвэр, шатахуун	29,729,535.00	19,351,630.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,257,559.00	5,210,700.00
210404	Ном, хэвлэл	340,980.00	146,400.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	613,600.00	3,138,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	17,247,361.31	2,064,850.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	17,603,881.57	22,564,910.67
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	114,975,149.00	179,350,697.00
2105	Нормативт зардал	112,302,118.60	173,564,738.60
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	41,643,501.80	102,810,362.00
210502	Хоол, хүнс	68,245,470.13	68,754,376.60
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,413,146.67	2,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,913,998.00	4,117,298.00
210604	Урсгал засвар	2,888,698.00	4,117,298.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,742,400.00	3,387,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,742,400.00	3,387,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	25,637,850.00	8,824,160.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	24,051,400.00	6,664,560.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	667,000.00	677,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	445,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	82,450.00	185,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	25,000.00	9,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	200,000.00	344,000.00
210807	Газрын төлбөр	147,000.00	123,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	165,000.00	376,100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	412,828,741.60	314,679,260.85
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	69,906,471.00	40,350,322.30
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,842,575.56	2,819,300.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	335,079,695.04	271,509,638.55
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	849,668,762.08	119,687,265.18
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	56,444,200.00	70,508,936.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,865,300.00	15,540,620.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	23,321,316.00

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,075,000.00	31,647,000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	69,561,460.88	49,178,329.18
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	69,561,460.88	36,526,429.18
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0.00	12,651,900.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	824,688,727.19	862,338,223.38
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,166,667.08	5,725,581.68
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	4,166,667.08	5,725,581.68
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	820,522,060.11	856,612,641.70

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,476,222,906.27	2,795,447,771.61
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	67,883,950.67	127,546,016.61
110	Орлогын албан татвар	49,992,555.27	42,052,670.61
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	49,992,555.27	42,052,670.61
110002	Үйл ажиллагааны орлого	29,014,851.18	3,554,260.00
110003	Хөрөнгийн орлого	15,868,407.78	17,832,672.55
110008	Шууд бус орлого	5,109,296.31	20,665,738.06
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,148,000.00	51,451,500.00
113002	Бууны албан татвар	1,148,000.00	1,494,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.00	49,957,500.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	16,743,395.40	34,041,846.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	10,045,131.00	22,922,150.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,421,030.00	1,368,150.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	7,338,600.00	18,144,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,285,501.00	3,410,000.00
1181	Газрын төлбөр	2,069,976.00	4,201,774.00
118101	Газрын төлбөр	2,069,976.00	4,201,774.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	4,628,288.40	6,917,922.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	1,302,950.00	768,452.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	2,311,338.40	4,385,720.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,014,000.00	1,763,750.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	84,522,815.40	87,303,655.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	84,522,815.40	87,303,655.00
120003	Торгуулийн орлого	8,075,162.40	15,140,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	44,050,000.00	44,212,048.00

1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,095,000.00	606,500.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	42,955,000.00	43,605,548.00
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	32,397,653.00	27,951,607.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,323,816,140.20	2,580,598,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,547,843,400.00	1,589,329,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,547,843,400.00	1,589,329,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	228,316,071.00	168,507,561.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	24,438,502.00	92,441,519.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	230,500.00	1,614,042.00
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	0.00	74,452,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,510,955,401.20	786,218,981.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	674,955,900.00	645,122,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	112,336,400.00	141,096,781.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	36,701,268.00	36,542,058.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	36,701,268.00	36,542,058.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,173,234,113.87	2,526,767,360.75
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,173,234,113.87	2,526,767,360.75
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,322,324,309.79	2,406,572,815.57
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,544,057,192.50	1,646,305,512.82
210101	Үндсэн цалин	1,060,153,209.50	1,094,806,130.82
210102	Нэмэгдэл	365,760,178.00	420,803,282.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,336,000.00	6,048,000.00
210104	Урамшуулал	82,168,505.00	91,338,900.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	29,639,300.00	33,309,200.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	212,540,334.62	217,596,660.75
210201	Тэтгэврийн даатгал	150,716,433.84	153,197,876.75
210202	Тэтгэмжийн даатгал	15,680,631.01	16,099,471.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,189,628.81	12,879,937.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,081,693.69	3,219,934.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	30,871,947.27	32,199,442.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	250,577,448.30	259,937,899.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	36,611,540.30	18,898,111.00
210302	Түлш, халаалт	183,469,100.00	211,785,588.00
210303	Цэвэр, бохир ус	30,496,808.00	29,254,200.00

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	52,651,120.00	49,271,938.00
210401	Бичиг хэрэг	6,562,400.00	6,568,622.00
210402	Тээвэр, шатахуун	29,590,920.00	30,057,005.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,463,000.00	5,821,300.00
210404	Ном, хэвлэл	387,000.00	344,100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,667,300.00	3,967,511.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,323,500.00	1,386,400.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	5,657,000.00	1,127,000.00
2105	Нормативт зардал	105,594,105.00	131,388,528.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	35,155,423.00	64,409,042.00
210502	Хоол, хүнс	65,855,282.00	62,441,786.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,583,400.00	4,537,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,058,600.00	12,419,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	770,000.00	1,934,500.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	275,000.00	267,000.00
210604	Урсгал засвар	5,013,600.00	10,218,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,751,900.00	4,013,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,751,900.00	4,013,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	30,905,903.87	12,801,709.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	26,633,500.00	9,006,800.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,219,000.00	1,721,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	445,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	303,000.00	155,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	39,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	425,000.00	425,000.00
210807	Газрын төлбөр	147,000.00	123,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	299,200.00	807,300.00
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	1,224,203.87	79,109.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	117,187,705.50	72,837,168.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	102,948,005.50	58,859,968.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,239,700.00	13,977,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	850,909,804.08	120,194,545.18
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	56,444,200.00	70,966,216.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,865,300.00	15,997,900.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	23,321,316.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,075,000.00	31,647,000.00

2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	50,000.00
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	50,000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	69,561,460.88	49,178,329.18
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	69,561,460.88	36,526,429.18
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0.00	12,651,900.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	302,988,792.40	268,680,410.86
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	215,083,349.50	218,998,997.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	215,083,349.50	218,998,997.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	215,083,349.50	218,998,997.00
220001	Барилга байгууламж	41,753,700.00	61,034,479.00
221001	Их засвар	0.00	58,131,018.00
222001	Тоног төхөөрөмж	0.00	63,756,800.00
223001	Бусад хөрөнгө	46,721,449.00	31,516,700.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	126,608,200.50	4,560,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-215,083,349.50	-218,998,997.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-51,730,000.00	-30,550,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	51,730,000.00	30,550,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	51,730,000.00	30,550,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	36,175,442.90	19,131,413.86
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	23,109,542.17	59,284,985.07
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	59,284,985.07	78,416,398.93

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,472,279,414.70	2,176,301,217.01	483,691,742.97	5,132,272,374.68
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-7,415,510.85	-7,415,510.85
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,472,279,414.70	2,176,301,217.01	476,276,232.12	5,124,856,863.83
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	820,522,060.11	820,522,060.11

10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,472,279,414.70	2,176,301,217.01	1,296,798,292.23	5,945,378,923.94
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,472,279,414.70	2,176,301,217.01	1,296,798,292.23	5,945,378,923.94
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	290,259,017.22	290,259,017.22
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,472,279,414.70	2,176,301,217.01	1,587,057,309.45	6,235,637,941.16
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-37,679,565.64	0.00	-37,679,565.64
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	856,612,641.70	856,612,641.70
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,472,279,414.70	2,138,621,651.37	2,443,669,951.15	7,054,571,017.22

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,672,693,100.00	2,530,682,066.82
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,324,097,700.00	2,285,693,069.82
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,307,252,800.00	2,268,848,169.82
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,606,729,300.00	1,598,574,284.82
210101	Үндсэн цалин	1,075,309,100.00	1,075,309,099.82
210102	Нэмэгдэл	402,164,100.00	394,009,085.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,048,000.00	6,048,000.00
210104	Урамшуулал	91,338,900.00	91,338,900.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31,869,200.00	31,869,200.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	216,908,400.00	214,624,100.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	152,639,500.00	151,032,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	16,067,000.00	15,897,800.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,854,000.00	12,718,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,213,400.00	3,179,600.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	32,134,500.00	31,796,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	254,816,400.00	254,816,399.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,793,400.00	14,793,391.00
210302	Түлш, халаалт	210,768,800.00	210,768,808.00
210303	Цэвэр, бохир ус	29,254,200.00	29,254,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	44,772,800.00	44,771,000.00
210401	Бичиг хэрэг	6,310,900.00	6,309,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28,242,800.00	28,242,800.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,821,300.00	5,821,300.00
210404	Ном, хэвлэл	344,100.00	344,100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,667,300.00	2,667,300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,386,400.00	1,386,400.00
2105	Нормативт зардал	109,366,100.00	88,278,986.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	21,299,500.00	21,299,500.00
210502	Хоол, хүнс	83,528,900.00	62,441,786.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,537,700.00	4,537,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,885,000.00	7,885,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,000,000.00	1,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	267,000.00	267,000.00
210604	Урсгал засвар	6,618,000.00	6,618,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,694,300.00	3,817,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,694,300.00	3,817,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	18,227,400.00	13,227,400.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	13,742,800.00	8,742,800.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,721,000.00	1,721,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	445,000.00	445,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	155,000.00	155,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	39,500.00	39,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	425,000.00	425,000.00
210807	Газрын төлбөр	123,000.00	123,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,576,100.00	1,576,100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,853,100.00	42,853,100.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,175,900.00	33,175,900.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,677,200.00	9,677,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16,844,900.00	16,844,900.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16,844,900.00	16,844,900.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,997,900.00	15,997,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	847,000.00	847,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	258,595,400.00	214,438,997.00
220001	Барилга байгууламж	70,593,500.00	61,034,479.00
221001	Их засвар	90,485,200.00	58,131,018.00
222001	Тоног төхөөрөмж	66,000,000.00	63,756,800.00
223001	Бусад хөрөнгө	31,516,700.00	31,516,700.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	90,000,000.00	30,550,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	90,000,000.00	30,550,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,672,693,100.00	2,535,568,856.82
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,589,329,500.00	1,552,803,070.82

310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,589,329,500.00	1,552,803,070.82
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	943,327,600.00	902,011,680.00
320001	Орон нутгийн төсвөөс	803,278,000.00	760,914,899.00
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	140,049,600.00	141,096,781.00
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	36,491,500.00	36,542,058.00
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	36,491,500.00	36,542,058.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	103,544,500.00	44,212,048.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605,000.00	606,500.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	90,400,000.00	43,605,548.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	17,093,618.90
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	21,980,408.90
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	867.00	7,709.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6.00	6.00
610001	Төсвийн байгууллага	6.00	6.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	136.00	136.00
620001	Удирдах ажилтан	13.00	13.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	79.00	79.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	37.00	37.00
620004	Гэрээт ажилтан	7.00	7.00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	589.00	521.00
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	439.00	428.00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	439.00	428.00
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	150.00	93.00
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	150.00	93.00
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСЭДИЙН ТОО	0.00	6,910.00
640001	Улсын эмнэлгээр хэвтэн эмчлүүлэгсдийн тоо	0.00	451.00
640002	Улсын эмнэлгийн амбулатороор эмчлүүлэгсдийн тоо	0.00	6,459.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	136.00	136.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.00	10.00
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	51.00	51.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	5.00	5.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	19.00	19.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	38.00	38.00
650010	Гэрээт ажилтан	5.00	5.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8.00	8.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	168,507,561.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	168,507,561.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	114,336,245.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	28,794,197.00
210101	Үндсэн цалин	2,000,000.00
210102	Нэмэгдэл	26,794,197.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	250,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	250,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	500,000.00
210302	Түлш, халаалт	500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,343,938.00
210401	Бичиг хэрэг	259,522.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,784,205.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,300,211.00
2105	Нормативт зардал	43,109,542.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	43,109,542.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,079,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,479,500.00
210604	Урсгал засвар	3,600,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	196,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	196,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	264,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	264,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,799,068.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,499,068.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,300,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54,171,316.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	54,121,316.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	23,321,316.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	30,800,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	50,000.00
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, нэмэлт санхүүжил төвлөрүүлэх шилжүүлэг	50,000.00

I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	168,507,561.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	168,507,561.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	92,441,519.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,614,042.00
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	74,452,000.00

3.Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Мянгад сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд сумын удирдлага ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх чиг үүрэгт хамаарахгүй төсөл, арга хэмжээг төлөвлөж санхүүжүүлсэн, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт хангагдаагүй, төсөл хөтөлбөр, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хяналт хэрэгжүүлээгүй, үр дүн үр ашиг тооцоогүй, сум хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн авлага барагдуулаагүй, Засгийн газрын тогтоолын хэрэгжилт хангагдаагүй зэрэгтэй холбоотой зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг аудитор Д.Балжинням 2022 оны 3 дугаар сарын 20-ноос 2022 оны 03 дугаар сарын 24-ны хооронд гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Мянгад сумын Засаг дарга 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдрийн 1/63 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Мянгад сумын засаг дарга нь “Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлж, иргэдэд хүнд сурталгүй, аливаа чирэгдэлгүй, хурдан шуурхай үйлчлэх явдлыг хэвшүүлж, эдийн засаг нийгмийн бусад хөтөлбөрүүдтэй нягт уялдсан цэгцтэй, уян хатан бөгөөд үр ашигтай үйлчилгээг бий болгоно” гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг дарга, Баг, байгууллага, иргэдийн хэвийн ажиллах нөхцөлийг баталгаатай ханган төрийн үйлчилгээг чанартай, шуурхай хүргэх

- Орон нутагтаа сайн сайхан, эрүүл аюулгүй амьдрах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэн улс төрийн аливаа нөлөөлөлд автахгүйгээр иргэддээ үнэнч шударга үйлчлэх,

- Үйл ажиллагаагаараа үргэлж манлайлсан аймгийн Тэргүүний сум байх,

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Малын тоо толгойн албан татварын тухай хууль*
- *Нийгмийн даатгалын сангийн 2021 оны төсвийн тухай хууль*
- *Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2021 оны төсвийн тухай хууль*
- *Коронавируст халдвар /ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай*
- *Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолоор “төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай”*

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөө багатай байна.

Сумын нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд мөрдөх тусгайлан баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг байхгүй бөгөөд Сангийн яамнаас гаргасан бодлого шийдвэрүүдийг хэрэгжүүлэн и-баланс цахим программ хангамж ашиглан холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцүүлэн, үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан ашиглаж байна.

Мянгад сумын Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд аймгийн Засаг даргын дэргэдэх санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас 2019-2020 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд 2021 оны 03 дугаар сард дотоод хяналт хэрэгжүүлсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Мянгад сумын ТТЗ-ын 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалтай гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт хөрөнгөөр сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт хөрөнгийн 7.937,8 сая төгрөгөөс 2 хувиар тооцон 158.7 сая төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцон, санхүүгийн тайлангийн түвшинд гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 127.0 сая төгрөгөөр тогтоолоо.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Мянгад сумын ТТЗ-ын 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1,185.7 сая төгрөгөөр буюу 19 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, цэвэр өмчийн данснууд байна.

Хүснэгт №1. Санхүүгийн байдлын тайлан /сая. төгрөг/

Тайлангийн үзүүлэлтүүд	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт	
Мөнгөн хөрөнгө	59.2	78.4	-19.2	132%
Авлага	282.5	270.4	12.1	96%
Бараа материал	210.5	259.3	-48.8	123%
Үндсэн хөрөнгө	5,357.4	6,477.9	-1,120.5	120%
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,948.2	7,133.9	-1,185.7	119%
Богино хугацаат өр төлбөр	2.8	47.1	-44.3	168%
Цэвэр хөрөнгө, өмч	5,945.3	7,086.7	-1141.4	119%
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	5,948.2	7,133.9	-1,185.7	119%

Эх сурвалж: Мянгад сумын ТТЗ-ын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 59.2 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 78.4 сая төгрөг болж 19.2 сая төгрөгөөр буюу 32 хувиар өссөн байна. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 78.4 сая төгрөг нь Төрийн сангийн харилцах дансанд байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 282.5 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 270.4 сая төгрөг болж буурч 12.1 сая төгрөг буюу 4 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 2: Авлагын үлдэгдэл

сая.төгрөг

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	9.5	4.6	(4.9)
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	0,08	26,7	25.9
Байгууллагаас авах авлага	33.2	13.8	(19.4)
Хувь хүмүүсээс авах авлага	7.6	6.8	(0.8)
Зээлийн хүүгийн авлага	11.5	12.1	0.6
Татвар, НДШ /ОНӨААТҮГ/	0.74		(0)
Татаас санхүүжилтийн авлага	1.2	0.05	(4.1)
Дүн	219.5	206.2	(13.3)
Урьдчилж гарсан зардал	38.5	47.8	9.3
Дүн	38.5	47.8	9.3
АВЛАГЫН НИЙТ ДҮН	282.5	270.4	(12.1)

Эх сурвалж: Мянгад сумын ТТЗ-ын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд 229.4 сая төгрөгийн насжилт өндөртэй байгаа авлагын дийлэнхийг сум хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн хүүгийн авлага эзэлж байгаа бөгөөд оны эхэнд 219.5 мянган төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдэлтэй байсан ба тайлант онд 28.0 сая төгрөгийн зээл олгож, 41.3 сая төгрөгийн зээл, зээлийн хүү эргэн төлөгдөж, оны эцэст 206.2 сая

төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

ОНХС-гийн авлагад бүртгэлтэй хашааны авлагын эхний үлдэгдэл 8.0 сая төгрөгөөс тайлант онд 6.8 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулж ЗДТГ-ын 20.5 сая төгрөгийг авлага, урьдчилж олгосон зардлаар олгон 47.8 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 210.5 сая төгрөг болж 48.8 сая төгрөгөөр өссөн нь 8.9 сая төгрөгөөр эм боох материал, аж ахуйн материалыг үнэ төлбөргүйгээр хүлээн авсантай холбоотой нэмэгдсэн байна.

Тайлант хугацаанд төсвийн хөрөнгөөр 210.5 сая төгрөгийн бараа материал бэлтгэж, үнэ төлбөргүйгээр 48.8 сая төгрөгөөр нийт 259.3 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, 313.2 сая төгрөгийн материалыг зарцуулжээ.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл оны эхэнд 5,357.4 сая төгрөг байсан бол оны эцэст 6,477.9 сая төгрөг болж 1,127.1 сая төгрөгөөр өссөн нь 4.5 сая төгрөгийн хөрөнгийг худалдан авсан, 10.9 сая төгрөгөөр хандив, 1,111.6 сая төгрөгийг бусад, сумын ЗДТГ-ын өмнөх онд барилга байгууламжийн үлдэгдлийг буруу тооцсонтой холбоотой 306.1 сая төгрөгөөр шилжүүлэн авсан холбоотой байна .

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө 4.5 сая төгрөгөөр төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн, 1,127.1 сая төгрөгөөр шилжүүлэн авсан, үнэ төлбөргүй хандиваар нэмэгдэж, акталсан, балансаас балансад шилжүүлсэн 186.6 сая төгрөгөөр хөрөнгө хасагдсан байна.

3.5.6 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 2.8 сая, эцсийн үлдэгдэл 47.2 сая төгрөг болж 44.4 сая төгрөгөөр өссөн байна. ЭМТ-ийн эмийн өр 39.0 сая төгрөг байна. Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 47.2 сая төгрөгийн өр байгаа нь дараа тайлангийн хугацаанд бүрэн барагдах боломжтой өглөгүүд байна.

Үүнээс: Ажилчидтай холбоотой өглөг 1.4 сая төгрөг, байгууллагад төлөх өглөг 43.3 сая төгрөгийн татварын өглөг /ТӨҮГ/ 0.3 сая төгрөгийн хувь хүмүүст өгөх өглөг 2.2 сая төгрөгийн өглөгийн үлдэгдэл байна.

3.5.7 Цэвэр хөрөнгө, өмч

Засгийн газрын оролцоо дансны оны эхний үлдэгдэл 5,945.4 сая төгрөг байсан оны эцэст 7,086.7 сая төгрөг тайлант онд 1,141.3 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүн 870.8 сая төгрөгийн ашигтай, өмнөх үеийн үр дүн рүү 1,605.0 сая төгрөгөөр залруулсантай холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2,736.1 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2,736.1 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Мянгад сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны нэгтгэсэн төсвийг аймгийн ИТХ-ын 2020 оны 12 дугаар сарын 03 өдрийн 3/03 тоот тогтоолоор 2,518.6 сая төгрөгөөр анх баталж өмнө оны болон тайлант оны орлого давсан холбоотойгоор 2021 онд 1 удаа тодотгол хийн 2021 оны 08 дугаар сарын 05-ны 4/03 тоот тогтоолоор нийт 2,736.1 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн тодотголыг сумын ИТХ-аар 2021 оны 8 дугаар сарын 10-ны өдрийн 3/04 тоот тогтоолоор 2,736.1 сая төгрөгөөр 6 байгууллага, 2 сангийн төсвийг тодотгож баталжээ.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд 2,736.1 сая төгрөгийн төсөв баталснаас 1,589.3 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 786.2 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 36.5 сая төгрөгийг ЭМДС-аас, 141.1 сая төгрөгийг ОХНС-аас санхүүжих, 0.6 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос, 43.6 сая төгрөгийг туслах үйл ажиллагаанаас, санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Хүснэгт 3: Төлөвлөгөө, гүйцэтгэл	сая. төгрөг	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл
Улсын төсвөөс санхүүжих		1,547.8	1,589.3
Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих		1,547.8	1,589.3
Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих		787.2	786.2
Орон нутгийн төсвөөс		674.9	645.1
Орон нутгийн хөгжлийн сан		112,3	141,1
Нийгмийн даатгалын төсвөөс санхүүжих		36.7	36.5
Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих		36.7	36.5
Төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас		44.0	44.2
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос		1.1	0.6
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос		42.9	43.6
ЭХ ҮҮСВЭРИЙН НИЙТ ДҮН		2,415.7	2,456.2

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,589.3, орон нутгийн төсвөөс 786.2, ОХНС-ийн санхүүжилт 141.1 сая төгрөг, ЭМДС-аас санхүүжих 36.5 сая төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 0.6 сая төгрөг, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 43.6 сая төгрөг нийт 2.795,4 сая төгрөгийн төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 2.747,7 сая төгрөгийг зарцуулж 49.1 сая төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,526.7 сая мянган төгрөг буюу 94.2 хувьтай байгаа нь цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг 1,646.3 сая төгрөгөөр, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 259.9, бараа хангамж, бараа материалын зардал 49.2, томилолтын зардал 4.0, нормативт зардал 131.3, бараа үйлчилгээний бусад зардал 72.8, хөрөнгийн зардал 12.4, эргэж төлөгдөх зээл 50.0 сая төгрөгөөр буюу нийт 158.9 сая төгрөгөөр батлагдсан төсвийг хэмнэж зарцуулсантай холбоотой байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогыг 0.6 сая, туслах үйл ажиллагааны орлого 50.3 сая төгрөгөөр тус тус батлагдаж гүйцэтгэлээр үндсэн үйл ажиллагааны орлогыг 0.6 сая, туслах үйл ажиллагааны орлогыг 76.7 сая төгрөгөөр нийт 77.3 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн.

Нийт бүрдүүлсэн орлогын 41.5 сая төгрөгийг СХС-ийн зээл, зээлийн хүүгийн орлого, 34.8 сая төгрөг нь малжуулах төслийн эргэн төлөлт, 0.3 сая төгрөг нь ЕБС-ийн өөрийн орлого бүрдүүлэн төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны орлогыг 26.4 сая төгрөгөөр давуулж биелүүлж 31.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт татан төвлөрүүлсэн байна.

Мянгад сумын ИТХ-ын 2021 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 2021 оны 8 дугаар сарын 10-ны өдрийн 3/04 дугаар тогтоолд Мянгад сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн тайлант онд 129.6 сая төгрөгийн орлогыг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 143.3 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 113.7 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 4. Сумын татварын орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая.төгрөг/

Орлогын ангилал	2021 оны		Зөрүү
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
Татварын нийт орлогын дүн	129.6	143.3	(13.7)
Нийт орлого ба тусламжийн дүн	129.6	143.3	(13.7)
Татварын орлого	129.6	143.3	(13.7)
Хувь хүн орлогын албан татвар	28.5	42.0	(13.5)
Хөрөнгийн албан татвар	16.0	17.8	(1.8)
Шууд бус орлого	10.5	20.7	(10.2)
Үйл ажиллагааны орлого	2.0	3.5	(1.5)
Бууны албан татвар	1.0	1.5	(0.5)
Бууны албан татвар	1.0	1.5	(0.5)
Малын тоо толгойн албан татвар	76.4	49.9	26.5
Малын тоо толгойн албан татвар	76.4	49.9	26.5
Бусад Нийтлэг, төлбөр, хураамж	14.7	22.9	(8.2)
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1.7	1.4	0.3
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны	12.0	18.1	(6.1)
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1.0	3.4	(2.4)
Газрын төлбөр	0.8	4.2	(3.4)
Газрын төлбөр	0.8	4.2	(3.4)
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	2.9	6.7	(3.8)
Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1.6	4.3	(2.7)
Ойн нөөц ашигласны төлбөр	-	0.7	(0.7)
Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1.3	1.7	(0.4)
Татварын бус орлого	5.0	16.1	(11.1)
Нийтлэг татварын бус орлого	5.0	16.1	(11.1)
Торгуулийн орлого	4.0	15.1	(11.1)
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	0.6	0.6	(0)
ТЗШ-ийн байгууллагын өөрийн орлого	0.4	0.4	(0)

Эх сурвалж: Мянгад сумын ТТЗ-ын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт орлого 143.3 сая төгрөг буюу 13.7 сая төгрөгөөр давуулжээ. Орлого давсан шалтгаан нь хувь хүний орлогын албан татвар 10.2, хөрөнгийн албан татварын орлого 1.8, үйл ажиллагааны орлого 1.5, Бууны албан татвар 0.5, Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны 6.1, Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 2.4, Газрын төлбөр 3.4, Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр 2.7, Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр 0.4, Ойн нөөц ашигласны төлбөр 0.7, татварын бус орлого 11.1 сая төгрөгөөр давуулан биелүүлж, Улсын тэмдэгтийн хураамж 0.3, малын тоо толгойн орлого 26.5 сая төгрөгөөр тасалжээ.

Татварын бус орлого тасрах үндсэн шалтгаан нь СХС-гийн орлогыг 90.0 сая төгрөгийн орлого төлөвлөснөөс 41.4 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж 48.6 сая төгрөгөөр тасалсан байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн тайлангаар ЭМДС-аас Ковид-19 цар тахлын илүү цаг урамшуулал, эмийн зардалд 74.4 сая өмнөх оны авлага буюу татан төвлөрүүлэлтээс 1.6, БСУГ-аас ЕБС болон СӨБ-ийн байгууллагад ажиллаж байгаа багш нарын тэтгэмж 54.1, дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө 38.4 сая төгрөг нийт 168.5 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлэн 168.4 сая төгрөгийг зарцуулж орон нутгийн төсөвт 0,5 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Мянгад сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тодорхой бус байдал үүссэн, хэрэглэгчдэд хамааралтай дараах асуудлууд байна. Үүнд:

1. Сум хөгжүүлэх сангаас 2011-2021 онуудад олгосон 83 зээлдэгчийн 366.3 сая төгрөгийн зээл олгогдсоноос 2 иргэн нас барсан, 41 зээлдэгч зээл бүрэн төлж дууссан, 15 иргэний 79.0 сая төгрөгийн зээлийн төлөх хугацаа болоогүй, 26 иргэний 127.0 сая төгрөгийн зээлийн авлага нь хугацаа хэтэрч байгаа нь сангийн хөрөнгийн эргэцийг удаашруулж, хөрөнгийн үр өгөөжийг бууруулж байна.
2. “Тоосгон уул” ХХК-тай 15 жилийн хугацаатай концессын гэрээ байгуулан сумын төсөвт байгууллагуудыг халаалт дулаанаар ханган ажиллаж тайлант онд өр төлбөр үүсээгүй тайлагнасан ч төсөвт байгууллагуудад батлагдсан төсвөөр гэрээ байгуулан зардлыг санхүүжүүлсэн байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Мянгад сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд сумын Эрүүл мэндийн төв Ковид-19 цар тахлын үйлчилгээ үзүүлсний төлбөрт ЭМДС-аас авах 26.6 сая төгрөг, ОНХС-аас 35.0 сая төгрөгийн урьдчилгаа санхүүжилт олгосонтой холбоотой авлага үүссэн асуудлууд нь нөлөө үзүүлсэн байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасны дагуу тус байгууллагын 2021 оны Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хяналаа.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант онд Засаг даргын Тамгын газар нь шилэн дансны цахим системд оруулбал зохих мэдээллийг цаг хугацаанд нь иж бүрэн, үнэн зөв мэдээлээгүй. Үүнд: ТГТ 1,5,8,11,12 дугаар сарууд хугацаа хоцорсон, бүх саруудын хэтрэлт, хэмнэлт тайлбаргүй, 2 дугаар улирал мэдээлээгүй, санхүүгийн тайлан (бүтэн,хагас жилээр) мэдээлээгүй, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт мэдээлээгүй, аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан хэсэгт аудитын дүгнэлт, таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээг дутуу мэдээлсэн, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын мөнгөн гүйлгээг дутуу мэдээлснийг тайлангийн хугацаанд залруулсан болно.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 67.2 сая төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага, 4 зөвлөмж өгөгдсөн бөгөөд 50 хувьтай хэрэгжүүлсэн байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар Ковид-19 цар тахал, Шүлхий өвчинтэй холбоотой сумын төсөвт байгууллагуудаас гаргасан зардлын зарцуулалт, олгосон санхүүжилтийн асуудлыг авч үзэх нь зүйтэй байна.

3.12 Харьяа байгууллагуудын аудитын дүнгийн талаар

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 8 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 3 байгууллагыг аудитад хамруулан дүгнэлт гаргаж, 5 тайланг түүвэрт хамруулсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”-2 (сумын 12 жилийн сургууль, ЭМТөв,), “Хязгаарлалттай” -1 (Сумын хүүхдийн цэцэрлэг) нийт 3 дүгнэлт гаргасан байна.

Мянгад сумын ТТЗ-ын нэгтгэлд хамрагдсан төсвийн шууд захирагчдын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 126.1 сая төгрөгийн 13 алдаа зөрчил илэрч, 96.7 мянган төгрөгийн 6 алдааг залруулсан байна.

Залруулагдаагүй 29.3 сая төгрөгийн алдаа зөрчлөөс 0.4 сая төгрөгийн алдаа зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоон, 29.3 сая төгрөгийн 6 алдаа зөрчилд зөвлөмж өгөгдсөн байна. Нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлтийг хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт -5 /сая.төг/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Мянгад сумын 12 жилийн сургууль	5	4.7	1	0.7					4	4.4
2	Мянгад сумын хүүхдийн цэцэрлэг	4	34.5	1	21.4	1	0.4			2	12.6
3	Мянгад сумын ЭМТ	4	86.9	2	74.6					2	12.3
	Дүн	13	126.1	6	96.7	1	0.4			6	29.3

Эх сурвалж: Мянгад сумын ТТЗ-ын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

4. Нэгтгэсэн тайлангийн аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 385.6 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 7 алдаа зөрчлийн 118.0 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 87.0 сая төгрөгийн 3 алдаа зөрчилд төлбөрийн акт, 130.0 сая төгрөгийн 2 алдаа зөрчилд албан шаардлага, алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 51.0 сая төгрөгийн 4 зөвлөмж өглөө.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд: ЗДТГ-ын

1. Хар үзүүрийн 2,4 сая төгрөгийн худгийн засварыг капиталжуулах,
2. И баримт болон анхан шатны баримт дутуу ажил гүйлгээг зарцуулахгүй байх, хувь хүний орлогын албан татварын 10 хувийн суутгал ногдуулаагүй, анхан шатны баримтын бүрдэлгүй 29.9 сая төгрөгийн,
3. авто машинд шатахуун олгосон нь явсан ажлын тайланг хавсаргаж оруулаагүй, жолооч нь замын хуудас өгдөггүй дутуу, шатахуун авч явсан албан тушаалтны

гарын үсэг байхгүй жолоочийн тооцоог үнэн зөв бодож хянаагүй 7.0 сая төгрөгийн,

4. Шилэн дансны цахим системд оруулбал зохих мэдээллийг цаг хугацаанд нь иж бүрэн, үнэн зөв мэдээлээгүй,
5. Тухайн байгууллагын өөрийн эзэмшилд байхгүй, хөрөнгийн шинж чанарыг агуулаагүй, хүүхдийн цэцэрлэгийн зургийн үнэ 10.0 сая төгрөгийг үндсэн хөрөнгөөр бүртгэсэн,
6. ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний 30.0 сая төгрөгөөр сумын айл өрхийн хашаа шинэчлэн сумын ЗДТГ-ын үндсэн хөрөнгөд бүртгэсэн байгаа нь УСНББОУС--17 -д нийцэхгүй,
7. ОНХС тайлант оны зардлыг 8.0 сая төгрөгөөр бууруулсан
8. Үр дүнгийн тайлан зөрүүтэй илэрхийлсэн 38.0 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг аудитын явцад залруулсан болно.

Шийдвэрлэсэн нь: Байгууллагын удирдлага, нягтлан бодогч нарт асуудлын бүртгэлээр танилцуулан 115.4 сая төгрөгийн залруулга хийж, залруулсан 2022 оны 04 дүгээр сарын 04-ны 28 тоот албан бичгээр санхүүгийн тайланд залруулга хийсэн болно.

4.2 Төлбөрийн акт

1. *Хоршооны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга батлагдаж 2021 оны 05 дугаар сарын 06- ны өдрөөс мөрдөгдөж эхэлсэнтэй холбоотойгоор СХС-аас төсөл сонгон шалгаруулах, зээл олгох үйл ажиллагааг 2021 оны 07 дугаар сарын 09-ний өдрөөр тасалбар болгож зогсоох чиглэлийг ХХААХҮС-ын 2021.07.06-ны өдрийн 01/2191 албан тоот, Засаг даргын 1/1192 тоот албан тоотоор ирүүлсэн чиглэлийг зөрчиж 2021.07.29 - 2021.09.29 хүртэл хугацаанд 4 зээлдэгчид 28.0 сая төгрөгийн зээл олгосон, барьцаа хөрөнгийн эх хувиар нь баталгаажуулаагүй, тухайн суманд бүртгээгүй зээлдэгчид зээл олгосон зэрэг зөрчил дутагдал илэрлээ. Мөн тухайн зээлдэгч нарын зээл авсан мэдээллийг Монгол банкны зээлийн мэдээллийн санд оруулаагүй байна.*

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7.-д “анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”, Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах, хяналт тавих журмын 4.2.1.-д “тухайн суманд бүртгэлтэй буюу байнга оршин сууж үйл ажиллагаа явуулдаг байх”, 4.8.-д “Сумын Засаг дарга зээлдэгчийн талаарх дараах баримт бичгийг эх хувиар нь баримтжуулан хадгална”, 5.2.-д “ Сангийн үйл ажиллагаанд хийсэн хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчил, дутагдлыг сумын Засаг дарга хариуцан арилгана”, ХХААХҮС-ын 2021.07.06-ны өдрийн 01/2191 албан тоот, Засаг даргын 1/1192 албан тоот чиглэлийг заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: 28.0 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоов.

2. *Өмнөх оны Мянгад сумын ТТЗ-ын санхүүгийн тайлангийн аудитаар ОНХС-аас 2020 онд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээний жагсаалтад батлагдсан төлөөлөгч хөтөлбөрийн 8.0 сая төгрөгийн төсөл хөтөлбөр нь нийтийн эрх ашигт нийцээгүй үйл ажиллагааг төлөвлөж баталсан, хэрэгжүүлсэн зөрчил дутагдал илэрч дахин төлөвлөхгүй байх зөвлөмж өгөгдсөн байна.*

2022 оны ОНХС-ийн төлөвлөлтөд төлөөлөгчийн хөтөлбөрт 20.0 сая төгрөг, жишиг хашаа 30.0 сая төгрөг, Засаг даргын үйл ажиллагааг дэмжих хөтөлбөр 8.0 сая төгрөг нийт 58.0 сая төгрөгийг баталсан нь өмнөх оны СТА өгөгдсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт хангагдаагүй зөрчил дутагдал илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хууль 60 дугаар зүйлийн 60.3.6-д “орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал, арга хэмжээг санхүүжүүлэхгүй байх”, 60.3.4.-д “нийтийн эрх ашигт нийцээгүй үйл ажиллагаа, 60.3.1.орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуулиар тогтоосон чиг үүргээс бусад хөтөлбөр, арга хэмжээ, ОНХС -ийн үйл ажиллагааны журмын 4.3.2.-д “ОНХС-ийн

хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээ нь тухайн орон нутгийн иргэдийн саналаар дэмжигдэж эрэмбэлэгдсэн байх” 4.2.4.Аливаа аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэнд олгох буцалтгүй тусламж, дэмжлэг, тэтгэмж, урамшуулал” гэсэнтэй нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Өмнөх оны СТА өгөгдсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт биелүүлээгүй тул 58.0 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоов.

3. Засгийн газрын 2020 оны 211 дүгээр тогтоолоор айл өрхийн цэвэр бохир усны хөнгөлөлтөд 3.0 сая төгрөгийг сумын ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансаар дамжуулан цэвэр ус түгээдэг хүнтэй гэрээ байгуулан сар бүр 261 айл өрхөд ундны ус түгээж холбогдох зардалд 2.0 сая төгрөгийн олгож 1.0 сая төгрөгийг зориулалтын бусаар зарцуулсан зөрчил дутагдал илэрсэн нь Засгийн газрын тогтоолын хэрэгжилт хангаагдаагүй, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн хуулийн заалт, санхүүгийн тайлангийн “Үнэн зөв байдал”, “Иж бүрэн” байх гэсэн батламж мэдээдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: 1.0 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоов.

4.3 Албан шаардлага

Байгаль орчны барьцаа төлбөртэй холбоотой

1.Илрүүлэлт: Тайлант онд хайгуулын тусгай зөвшөөрөлтэй 6 аж ахуйн нэгжээс байгаль орчны барьцаа төлбөр болох 2.5 сая төгрөгийг СХС дансанд төвлөрүүлж зориулалт бусаар зарцуулж байгаа нь хуулийн хэрэгжилт хангаагдаагүй зөрчил дутагдал илэрлээ.

Энэ нь Ашигт малтмалын тухай хуулийн 38.4.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан үүргээ бүрэн биелүүлсэн бол энэ хуулийн 38.1.8-д заасан хөрөнгийг түүнд буцааж өгнө. 38.1.8-д “байгаль орчныг хамгаалах талаар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх баталгаа болгон холбогдох сум, дүүргийн Засаг даргын нээсэн тусгай дансанд байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээнд шаардагдах тухайн жилийн зардлын 50 хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгийг шилжүүлэх, БОНХС-ын 2014 оны А/04 тушаал 2.3.2.ашигт малтмалын хайгуулын үйл ажиллагаа явуулж буй сум, дүүргийн Засаг даргаар батлуулсан байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах мөнгөн хөрөнгийг “Ашигт малтмалын тухай” хуулийн 38.1.8-д заасан хувь хэмжээгээр” төвлөрүүлэх гэсэнтэй нийцэхгүй байна.

1.2 Шийдвэрлэсэн нь: Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан, нөхөн сэргээсэн газрыг хүлээн авах Комиссын дүгнэлт, байгаль орчны хуваарьт аудитын тайлан, төсөл хэрэгжиж буй аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны газрын болон Засаг даргын тодорхойлолтыг үндэслэн баталгааны мөнгөн хөрөнгийн зохих хувийг төсөл хэрэгжүүлэгчид буцаан олгох эсэх асуудлыг төрийн захиргааны төв байгууллага эсвэл аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар шийдвэрлэнэ гэснийг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллах албан шаардлага өглөө

Зээлийн эргэн төлөлттэй холбоотой асуудал

2.Илрүүлэлт: Сум хөгжүүлэх сангийн 2021 оны жилийн эцсийн 145.2 сая төгрөгийн зээлээс 26 иргэний 127.6 сая төгрөгийн зээлийн авлага нь хугацаа хэтэрч байгаа нь сангийн хөрөнгийн эргэцийг удаашруулж, хөрөнгийн үр өгөөжийг бууруулсан, зээлийн авлага төлөгдөөгүй зөрчил дутагдал илэрлээ.

Энэ нь сум хөгжүүлэх сангаас олгох барьцаат зээлийн гэрээний 2.1.4-д "авсан зээл, түүний хүүгийн төлбөрийг энэхүү гэрээний хавсралтад заасан хугацаанд төлөөгүй

тохиолдолд зээлдэгчийн харилцах данснаас үл маргах журмаар мөн зохих журмын дагуу зээлийг төлүүлэх, шаардлагатай бусад арга хэмжээ авна", 3.4-д "энэхүү гэрээтэй холбогдсон аливаа маргаан асуудлыг 2 тал хамтран оролцож шийдвэрлэх бөгөөд ийнхүү шийдвэрлэхгүй боломжгүй бол асуудлыг Монгол улсын хуулийн дагуу шүүхээр шийдвэрлүүлнэ" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

2.1 Шийдвэрлэсэн нь: Сум хөгжүүлэх сангаас зээл авч хугацаандаа төлөөгүй 26 зээлдэгчийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэн сангийн эргэцийг сайжруулан ажиллах албан шаардлага өглөө.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1.ОНХС-ийн хөтөлбөр, арга хэмжээний зарцуулалттай холбоотой

Илрүүлэлт: ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллаагүй, хүлээж авах ажлын хэсгийн томилоогүй, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнг тооцдоггүй зөрчил дутагдал нийтлэг байна.

Өгсөн зөвлөмж: ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, санхүүжилт, зарцуулалт, гүйцэтгэл, тайлагналт, бүртгэлийн явц, үр дүнд хийх хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны "Журам шинэчлэн батлах тухай" 89 дүгээр тогтоол, энэхүү тогтоолын хавсралтаар батлагдсан "Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт болон захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам"-д зааснаар аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн захиргааны байгууллагууд хийнэ гэсэн журмын хэрэгжилтийг ханган ажиллах.

2.ОНХС-ийн хөтөлбөр, арга хэмжээний зарцуулалттай холбоотой

Илрүүлэлт: Төсвийн тухай хуулийн 58 дугаар зүйл 37, "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын "аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх чиг үүргийг тодорхойлсон байна. Сумын удирдлага ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх чиг үүрэгт хамаарахгүй төсөл, арга хэмжээг төлөвлөж санхүүжүүлсэн, сангийн хөрөнгийг урсгал зардалд зарцуулсан 5.3 сая төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрлээ.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйл, "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын хэрэгжилтийг ханган ажиллах.

3.Засгийн газрын тогтоолын хэрэгжилттэй холбоотой

Илрүүлэлт: Засгийн газрын тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж батлагдсан төсөвт зардлын дүнд 10-аас доошгүй хувийн хэмнэлт гаргаж ажиллаагүй. Үүнд: шинэ жилийн арга хэмжээ, шагнал, бусад арга хэмжээ, ажиллагсдад үр дүнгийн урамшуулал хавтгайруулж олгосон зэрэг төсвийг үрэлгэн зарцуулсан зөрчил дутагдал илэрлээ.

Энэ нь Бүх шатны төсөв захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн аудитаар Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын 1.1. "Үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад бүх төрлийн зардал, төсөл арга хэмжээг тэвчиж, зардлыг гаргахгүй байх зэргээр батлагдсан төсөвт зардлын дүнд 10- аас доошгүй хувийн хэмнэлт гаргахаар тооцож, урсгал болон хөрөнгө оруулалтын зардлыг төлөвлөн хуваарилах" гэсэнтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад бүх төрлийн зардал, төсөл арга хэмжээг тэвчиж, зардлыг гаргахгүй байх, тогтоолын хэрэгжилтийг ханган ажиллах.

4.Он дамжсан насжилт өндөртэй, авлагыг тодорхойлж барагдуулаагүй

Илрүүлэлт: Засаг даргын Тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайланд насжилт өндөртэй, эзэн холбогдогч нь тодорхой бус 7.6 сая төгрөгийн барагдаагүй авлага бүртгэлтэй байгаа зөрчил дутагдал илэрлээ.

Энэ нь Нягтлан болох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", 20.2.5."Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэсэнтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Насжилт өндөртэй авлагыг барагдуулан, хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах.

д/д	байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Мянгад ЗДТГ	6	83.0	4	39.5	-	-			2	43.5
2	Мянгад ИТХ	-	-								
3	Мянгад Соёлын төв	1	2.2							1	2.2
4	Мянгад ОНХС	5	141.3	3	78.0	1	58.00			1	5.3
5	Мянгад СХС	4	159.1			2	29.00	2	130.10		
6	Мянгад Шим ус	0	-					0			
Дүн		16	385.6	7	118	3	87	2	130	4	51

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР:

Д.БАЛЖИННЯМ